

Erakorralise proportsionaalse käenduse tingimused majutus- ja toidlustussektoris tegutsevatele ettevõtjatele, reisibüroodele ning reisikorraldajatele (laiendatud sihtgrupp)

Kehtib alates 01.03.2022

Teenuse tingimused on kehtestatud ettevõtluse toetamise ja laenude riikliku tagamise seaduse, Vabariigi Valitsuse 28.04.2020 määruse nr 31 „COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi ja sellest tuleneva eriolukorra mõju leevendamiseks ette nähtud toetusmeetmete üldtingimused“ (edaspidi Vabariigi Valitsuse määrus nr 31) alusel.

Käenduse eesmärk on võimaldada majutus- ja toidlustussektoris tegutsevatele ettevõtjatele ning reisibüroodele ja reisikorraldajatele uut finantseeringut COVID-19 puhangust tingitud ajutiste raskuste ületamiseks. Käendusega on võimalik tagada laenu- ja liisingulepingust tulenevaid ettevõtja kohustusi. Teenusetingimustele vastava käenduse annab pank või liisinguandja Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse (edaspidi Sihtasutus) poolt antud volituse alusel. Pank või liisinguandja tagavad, et Sihtasutuse nimel käenduse andmisel või käenduslepingu muutmisel on taotleja vastavus alltoodud tingimustele dokumentaalselt tõendatav. Pank või liisinguandja on kohustatud säilitama tingimuste täitmist tõendavad dokumendid.

Teenuse kasutamisega kaasneb riigiabi, mille andmisel juhendatakse Euroopa Komisjoni 19.03.2020 teatise „Riigiabi ajutine raamistik majanduse toetamiseks praeguse COVID-19 puhangu kontekstis“ (koos järgnevate muudatustega, millistest seni viimane on kinnitatud 18.11.2021; edaspidi riigiabi ajutine raamistik) jaotisest 3.1. Teenusetingimusi rakendatakse pärast Euroopa Komisjoni vastava riigiabi loa saamist.

Tingimused laenuaotlejale	<ul style="list-style-type: none"> – Laenuaotleja põhitegevusalaks on majutus (EMTAK tegevusala kood I55), toidlustus (I56), sõitjate vedu (H491, H493, H50, H51), transpordi abitegevused (H52), reisibüroode ja reisikorraldajate tegevus (N79), nõupidamiste ja messide korraldamine (N823), sanatooriumide ravitegevus (Q86905), kultuuritegevus (R90, R91), sporditegevus (R93) või füüsilise heaoluga seotud teenindus (S9604). Laenuaotleja tegutsemist vastaval tegevusalal näitab üldjuhul äriregistrisse kantud EMTAK põhitegevusala kood. Juhul, kui äriregistrisse kantud EMTAK kood erineb eelpool toodud loetelust, kuid laenuaotleja tegutseb siiski tegevusalal, mis on eelduseks meetme rakendamiseks, võib laenuaotleja kasutada selle asjaolu tõendamiseks ka muid tõendeid. Tõendite kohasust ning piisavust hindab sellisel juhul Sihtasutus. Eelkõige peaksid esitatavad tõendid näitama laenuaotleja käibe olulise osa seotust asjakohaste, meetme rakendamise eelduseks olevate tegevusaladega enne COVID-19 tõttu tegevuspiirangute rakendamist. – Laenuaotleja on kantud Eesti Vabariigi äriregistrisse ja nõutud andmed on äriregistrile esitatud. – Ettevõtja¹ ei olnud <i>raskustes olev ettevõtja</i>² 31.12.2019 või käenduse taotlemise seisuga.
---------------------------	---

¹ Ettevõtja on äriseadustiku kohaselt äriühing (täisühing, usaldusühing, osaühing, aktsiaselts ja tulundusühistu) ning füüsiline isik, kes pakub oma nimel tasu eest kaupu või teenuseid ning kellele kaupade müük või teenuste osutamine on püsiv tegevus. Ettevõtjale teenusetingimustes kehtestatud tingimused kehtivad laenuaotleja ja konsolideeritult temaga seotud ettevõtjate kohta. Seotud ettevõtjate määramisel lähtuvad pank ja liisinguandja oma sellekohasest sisemisest regulatsioonist.

² Nagu on määratletud Euroopa Komisjoni 17. juuni 2014. aasta määruse (EL) nr 651/2014 artikli 2 lõikes 18 (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1). Raskustes olevaks ei loeta väikest või keskmise suurusega ettevõtjat (VKE), kes on tegutsenud alla 3 aasta. Rohkem kui 3 aastat tegutsenud ettevõtja ei tohi olla kaotanud üle poole oma osa- või aktsiakapitalist (nimiväärtus + ülekurs). Kui ettevõtja ei ole VKE, kontrollitakse täiendavalt ettevõtja arvestuslikku finantsvõimendust kahe viimase aasta jooksul. Ettevõtjat ei loeta raskustes olevaks, kui see näitaja on vähemalt ühel aastal olnud väiksem kui 7,5. Juhul, kui see tingimus ei ole täidetud, kontrollitakse ettevõtja EBITDA suhet intressimaksete kattevarasse viimase kahe aasta jooksul. Ettevõtjat ei loeta raskustes olevaks, kui see näitaja on vähemalt ühel aastal olnud suurem kui 1. Ettevõtja on igal juhul raskustes, kui tema suhtes on algatatud pankroti- või likvideerimismenetlus.

	<ul style="list-style-type: none"> – Laenutaotleja intressi kandvate kohustuste (käenduse taotlemise seisuga) ja EBITDA³ suhe on koos võetava laenuga 2018. või 2019. aastal lõppenud majandusaasta kinnitatud aruande EBITDA alusel väiksem kui 10. – Laenutaotlejal puudusid 12.03.2020 seisuga krediidasutustele ületähtajalised võlgnevused ja riiklike maksude maksuvõlad või on need käenduse taotlemise seisuga tasutud või ajatatud. – Laenutaotleja on täitnud käenduse taotlemise seisuga maksudeklaratsioonide ja majandusaasta aruannete esitamise kohustuse. – Ettevõtja kohustub teavitama Sihtasutust, kui ta on COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikust põhjustatud kriisi tõttu saanud toetust teistest meetmetest, muudest riigieelarvelistest vahenditest või kohaliku omavalitsuse üksuselt.
Sihtasutuse käenduse ulatus	<ul style="list-style-type: none"> – 100% tagatavast laenust, kuid mitte rohkem kui 700 000 eurot ettevõtja kohta. Seotud ettevõtjate puhul kehtib limiit ettevõtjate grupi kohta tervikuna. – Juhul kui Sihtasutuse erakorraliste käenduste ja/või erakorraliste laenude summa ettevõtja kohta, koos teiste Vabariigi Valitsuse määruse nr 31 § 10 kohaselt kriisimeetmena rakendatavate finantsinstrumentidega (käendused, laenud, võla- ja vahetusvõlakirjade, aktsiate või osade märkimine ja omandamine), kokku on vähemalt 10 000 000 eurot, rakendatakse ettevõtjale Eritingimusi (vt Eritingimused dokumendi lõpus). – Käenduse ulatus liisingust tulenevale kohustusele arvutatakse käibemaksuta summast. – Sihtasutuse maksimaalne vastutus teenusetingimuste „Erakorralise proportsionaalse käenduse tingimused uutele laenudele“, „Erakorralise proportsionaalse käenduse tingimused uutele väikelaenudele“ ning „Erakorralise proportsionaalse käenduse tingimused uutele laenudele majutus- ja toitlustussektoris tegutsevatele ettevõtjatele, reisibüroodele ning reisikorraldajatele“ alusel panga ja liisinguandja ees on limiteeritud ega ületa 80% panga ja liisinguandja poolt nimetatud teenuste raames alates 30.03.2020.a väljastatud käenduste kogusummast. – Teenusetingimuste „Erakorralise proportsionaalse käenduse tingimused uutele laenudele majutus- ja toitlustussektoris tegutsevatele ettevõtjatele, reisibüroodele ning reisikorraldajatele“ raames tagatavad laenud on kokku piiratud summaga, mis ei ületa laenutaotleja 2019. aasta kahekordset palgakulu koos sotsiaalmaksuga. Maksimaalse summa määramisel võetakse aluseks laenutaotleja palgakulu 2019. aastal lõppenud majandusaasta kinnitatud aruande või Maksu- ja Tolliameti andmetel. – Käendus on üks riigiabi ajutise raamistiku jaotises 3.1 ettenähtud toetustest, mille kogusumma ühe ettevõtja kohta on piiratud 2 300 000 euroga. Nimetatud piirangu täitmiseks registreerib Sihtasutus käendusega antava abi riigiabi registris enne laenu esimese väljamakse tegemist laenusaja jaoks. Jaotise 3.1 alusel antud abi, mis makstakse tagasi enne 30.06.2022, ei võeta vastava ülemmäära kindlakstegemisel arvesse. – Käendussumma väheneb proportsionaalselt laenu- või liisingusumma vähenemisega.
Käendatavad laenud ja nende tingimused	<ul style="list-style-type: none"> – Käendatav laen käesolevate teenusetingimuste tähenduses on laen, laenulemiit, arvelduskrediit ja liising (välja arvatud kasutusrent). – Sihtasutus käendab uut laenu. – Käendatava laenu sihtotstarve on COVID-19 puhangust tingitud ajutiste raskuste ületamiseks tehtavate kulutuste finantseerimine. – Omanike ja seotud osapooltelt võetud laenude refinantseerimine Sihtasutuse poolt käendatava laenuga ei ole lubatud.

³ Earnings before interest, taxes, depreciation, and amortization ehk kasum enne intresse, makse, materiaalse ja immateriaalse põhivara kulumit.

	<ul style="list-style-type: none"> – Panga või liisinguandja konsolideerimisgrupi liikme poolt antud laenude refinantseerimine Sihtasutuse poolt käendatava laenuga ei ole lubatud, välja arvatud juhul, kui refinantseeritava laenu leping on sõlmitud pärast 12. märtsi 2020 ja laenul on kehtiv Sihtasutuse käendus. – Käendatava laenu põhiosa maksepuhkus võib olla kuni 31.12.2022. – Laenu tagastamine toimub amortiseeruva graafiku alusel arvestusega, et laenuperioodi lõppemisel on laenujääk null, ja juhul, kui tegemist on limiiditootega. – Käendatava laenu intressimäär ei või olla kõrgem kui 6 kuu EURIBOR + 4% aastas (antud kontekstis ei ole EURIBORi arvestuslik väärtus kunagi väiksem kui 0) ja lepingutasu rohkem kui 150 eurot. – Sihtasutuse poolt tagatavale laenule ei tohi kehtestada ennetähtaegse lõpetamise tasu ja muid täiendavaid tasusid, välja arvatud kohustistasu kasutamata limiidilt.
Tagatised	<ul style="list-style-type: none"> – Tagatise nõue puudub, kui täidetud on kõik järgmised tingimused: <ol style="list-style-type: none"> 1. laenuaotleja alustas äritegevust hiljemalt 2019. aastal ja teenis 2019. aastal lõppenud majandusaasta kinnitatud aruande alusel müügitulu; 2. laenuaotleja omakapitali osakaal varadest oli seisuga 31.12.2019 vähemalt 25%; 3. laenuaotleja omakapital 31.12.2019 seisuga oli summaliselt suurem kui Sihtasutuse käendusega tagatav laen; – Muudel juhtudel peab laenul olema tagatis, mille panga või liisinguandja poolt aktsepteeritud väärtus on vähemalt 25% laenusummast. – Juhul kui tagatis on nõutav, kuid ettevõtjal puudub nimetatud tingimustele vastav tagatis, asendab seda laenusaaaja füüsilisest isikust omanike, kes kuuluvad otseselt või teiste äriühingute kaudu laenusaaaja omanikeringi, solidaarne käendus. Isikliku käenduse nõudmisest võib loobuda nendelt füüsilistelt isikutelt, kelle osalus laenusaaajas on väiksem kui 10%. Käendajate vastutuse määr on 25% Sihtasutuse käendusega tagatavast laenust, kui ei ole toime pandud allpool loetletud rikkumisi. Käendajate vastutuse maksimaalne määr on 100% Sihtasutuse käendusega tagatavast laenust juhul, kui laenusaaaja paneb toime kasvõi ühe alljärgnevatest rikkumistest: <ol style="list-style-type: none"> 1. ei kasuta Sihtasutuse poolt käendatavat laenu sihipäraselt või ei tõesta selle sihipärasest kasutamist panga, liisinguandja või Sihtasutuse nõudmisel; 2. on Sihtasutuse poolt käendatava laenu taotlemisel esitanud valeandmeid; 3. on ilma Sihtasutuse eelneva kooskõlastuseta: <ol style="list-style-type: none"> a. maksnud dividendi või teinud omanikele muid omakapitali vähendavaid väljamakseid; b. tagastanud omanikulaenu; c. maksnud omanikele või nendega seotud kolmandatele isikutele juhtimis- või muid sarnaseid tasusid või ettevõtlusega mitteseotud tasusid (lubatud on töötasu maksmine mõistlikus määras); d. ostnud või müünud omanikele või nendega seotud isikutele turuhinnast erineva hinnaga kaupu või teenuseid; e. andnud laenu.
Käenduse kehtivus	<ul style="list-style-type: none"> – Käenduse kehtivus on kuni 72 kuud. – Käenduslepingut on riigiabi ajutise raamistiku raames võimalik sõlmida ja muuta kuni 30.06.2022. Alates 01.07.2022 lähtutakse käenduse muutmisel kehtivatest riigiabi reeglitest.
Käenduslepinguga seotud tasud	<ul style="list-style-type: none"> – Käendusega laenusaaajale täiendavaid tasusid ei kaasne.

Käendust ei anta järgnevate tegevuste rahastamiseks:

– Sõiduautode soetamine.

Avalikustamine

Riigiabina kantakse laenusumma riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrisse.

Sihtasutus avalikustab vastavalt Vabariigi Valitsuse määrusele nr 31 oma veebilehel antud käenduse kohta järgmised andmed:

1. laenusaaja nimi;
2. meetme nimetus;
3. laenusumma;
4. laenu tagastamise aeg.

Eritingimused, kui riigi poolt rakendatavate finantsinstrumentide summa ettevõtja konsolideerimisgrupi kohta on 10 miljonit või rohkem

1. Laenuaotleja peab tõendama, esitades potentsiaalsete finantseerijate asjakohased seisukohad, et tal ei ole võimalik muude allikate abil täiendavaid finantsvahendeid kaasata või oleks see ebamõistlikult kulukas.
2. Laenuaotleja peab taotluses veenvalt näitama, kuidas vastav laen aitab kaasa tema tegevuse jätkusuutlikkusele, esitades restruktureerimise kava ja vastavasisulised finantsprognosid vähemalt laenu tähtaja lõpuni.
3. Laenuaotleja esitab Sihtasutusele finantseeritava projekti sotsiaalmajandusliku mõju analüüsi, mis tõendab ettevõtja või projekti olulist mõju Eesti majandusele, majandussektorile või regioonile ja võimalikke negatiivseid sotsiaalseid tagajärgi või turutõrkeid, kui ettevõtja ebaõnnestub või projekt jääb teostamata. Sotsiaalmajandusliku mõju analüüsi koostamisse peab olema kaasatud sõltumatu ekspert, kellel on varasem sotsiaalmajandusliku mõju hindamise kogemus. Sotsiaalmajandusliku mõju analüüs peab hõlmama vähemalt Justiitsministeeriumi ja Riigikantselei "Mõjude hindamise meetodika"⁴ lisa 3 "Mõjude väljaselgitamise kontrollküsimustik" abil tuvastatud mõjude hinnangut.
4. Laenusaajal on keelatud laenu kasutamise või käenduse kestuse ajal ilma Sihtasutuse eelneva nõusolekuta:
  - a. kasumi väljavõtmine, omaaktsiate tagasiost ning kõik muud maksed omanikele (välja arvatud riik) omakapitalist;
  - b. kohustuse ennetähtaegne tagastamine kolmandatele isikutele;
  - c. tegevusalade laiendamine, välja arvatud juhul, kui finantsinstrumendi saaja juhtorgan on selle heaks kiitnud enne Vabariigi Valitsuse poolt 12.03.2020 eriolukorra välja kuulutamist;
  - d. samal tegevusalal tegutseva ettevõtja või ettevõtte omandamine või ühinemine;
  - e. jagunemine või olulises mahus varade võõrandamine;
  - f. juhtimistasude maksmine seotud osapooltele;
  - g. seotud osapooltele maksete tegemine kaupade või toodete ja teenuste eest ning finantseerimisinstrumentide teenindamiseks.

Sihtasutus peab vajaliku nõusoleku andmise kooskõlastama eelnevalt Vabariigi Valitsusega, juhul kui vastav nõue tuleneb Vabariigi Valitsuse määrusest nr 31.

---

⁴ <https://riigikantselei.ee/media/359/download>